

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu, naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sementiških ulicah št. 2. — Namaniło stane 8 kr. za dvostopno petiti-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska deakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 11.

V Ljubljani, 4. junija 1891.

Letnik IV.

Kaj je novega po svetu?

Po kratkem prestanku v binkoštnih praznikih državni zbor na Dunaju zopet nadaljuje svoje delo; v odsekih se pripravljajo na rešitev državnega proračuna, ker tam bodo stranke naznanile svoje potrebe in zahteve in takrat se bode tudi pokazalo, ali bo mogel državni zbor v sedanjí sostavi ostati, ali pa bo treba novih volitev. Posebno nasprotna se je v zadnjem času vlada pokazala Mladočehom; grof Taaffe jim je naravnost povedal, da se vlada ne misli ozirati na njih zahteve in da ostane pri nemškem uradnem jeziku na Češkem. Mladočeški poslanci torej svojemu narodu še drobtin ne bodo pridobili na Dunaju, in vendar so pri volitvah obetali volilecem, da jim bo vsak poslanec posebno belo pogačo prinesel domov. Liberalci so si povesod enaki, vse obetajo, a nič ne storé. — Slovenski državni poslanci se prav marljivo trudijo, da bi kaj pridobili za svoje rojake, žal, da nimajo veliko upanja, da bi se jim posrečil njih trud. Močvirje ostane najbrže, kar je bilo in tudi gledé železnic, cest, vravnave voda bo vlada kar najmanj mogoče dovolila. — Zloglasna izvolitev italijansko-isterskega poslanca Vergottini-ja bo najbrže soglasno zavržena, ker je to odsek soglasno sklenil, predlagati v zbornici. — V Gradcu na Štajerskem bodo danes dokončali drugi katoliški shod. Vdeležilo se je shoda mnogo katoliških mož nemških in slovenskih iz vseh krajev štajarske dežele in razgovarjali in sklepali so o mnogih prav važnih stvareh. Bog daj lepim sklepom mnogo vspeha! — Češko razstavo v Pragi ljudje od blizo in daleč prav pridno obiskujejo. Nemci seveda zaradi tega zavidno gle-

dajo razstavo in skušajo s kakimi izmišljenimi škandalí ljudi odvrátati od razstave. — Najnovejšo okrožnico Leona XIII razpravljajo večinoma vsi veliki listi. Celó liberalni listi morajo hvaliti papeževo pismo ter imenujejo papeža odkritosrčnega prijatelja delavcev. Okrožnico so dobili prvi v roke vladarji, in nemški protestanški cesar je bil med prvimi, ki se je zanjo papežu posebno iskreno zahvalil. — Papež je imenoval nekaj novih kardinalov, med njimi je tudi Dunajski nadškof Gruscha. — V Belgiji so rudokopi zopet pričeli delati, ker jim je pošel denar, da bi še naprej pohajkovali. Pravijo, da bo vlada ustavo pregledala in razširila volilno pravico. — Na Ruskem so začeli židom posebno na prste gledati. Sklenili so, da jih bodo polagoma pregnali iz Rusije, kjer sedaj živi judov kakih pet milijonov. Največ od teh jih bo prišlo v Avstrijo, na Nemško, na Angleško in v Ameriko. — Ruski carjevič, ki je bil napaden, je že popolnoma zdrav in prišel je na svojem potovanju v Sibirijo, kjer so ob njegovi navzočnosti začeli graditi velikansko, 8000 kilometrov dolgo železnico, ki bo za Rusijo in sploh za Evropo zeló važnega pomena. — Portugalska vlada je v velikih denarnih zadregah, tako, da je morala državna izplačevanja odložiti za dva meseca. To seveda je kakor voda na mlin republikancev, ki bi radi kralja odstranili. — Na Srbskem so iztirali kraljico iz dežele, ker je baje delala politične spletke proti obstoječi vladi. Svetovali so ji, naj radovoljno sama gré iz Srbije, a kraljica se je branila ter rekla, da se bo umaknila le sili, kar se se je konečno tudi res zgodilo.

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Idrije, 24. maja. (Idrijska bratovščina.) Bralo se je pred kratkim da namerava visoka vlada vse rudarske bratovščine mejstbojno zvezati in jih centralni rudarski bratovščini, ki naj bi se na Dunaju ustanovila, podrediti. Na ta način hoče slabim, komaj vspevajočim bratovščinam pomagati. Da bi pri tem dobro delujoče bratovščine škodo trpele — je jasno; tudi idrijska bratovščina, ki se mora šteti med najbolj čvrste cele monarhije, bi po tej proceduri težko kaj pridobila.

Kaj pa je rudarska bratovščina? Rudarska bratovščina je blagajnica, vzrastla iz radovoljnih prispevkov rudarskega plačila. Ta prispevek zamore biti različen. V Idriji plača vsak v bratovščino vpisani rudar od vsacega zasluženega goldinarja, katerega dobi izplačanega pri c. kr. rudniški blagajnici, po tri krajcarje. L. 1890 se je vplačalo v bratovščino 7508 gld. 28 kr.

Kake dobrote imajo udje od bratovščine? Smelo smemo trditi, da je le malo bratovščin, ki bi tako blagodejno delovale, kakor idrijska! Ona skrbi za žive in mrtve, zdrave in bolne, majhne in velike ude, da, tudi za nedoraslo družino udov. Dobro nam to kažejo bratovščini štatuti.

Kdo je ud bratovščine? Ker je vsakemu velika korist, kojo ima posameznik kakor tudi njegova družina od bratovščine, očita, si pač lahko mislimo, da si vsak delavec potrudil njen ud postati. Udje bratovščine so vsi cesarski stalno nastavljeni rudarji v širjem pomenu besede t. j. delavci v jami in pri

žgalnici, kakor tudi delavci po cesarskih gozdih, razven teh tudi nekateri še ne stalni delavci; število vseh vkup je nekaj nad 1000.

Skupni računi nam kažejo jako ugodno denarno stanje bratovščine. Vsega premoženja, po odbitih 7866 gld. 16 kr., katere je lani bratovščina v prid svojih udov porabila, je torej bilo 1. januarja 1890:

Gotovine je koncem leta 1890 1910 gld. 75 kr., državnih dolžnih pisem 83 750 gld., privatnih dolžnih pisem 14 709 gld. 69 kr., predplačil 4739 gld. 68 kr.; skupno premoženje 105.110 gld. 12 kr.

Predplačila daje bratovščina svojim udom za nakup živila in drugih potrebščin. Ta predplačila se sicer hitro povračujejo, vendar jih je bilo početkom leta še toliko neporavnanih.

Koliko časa že obstoji bratovščina? Ne vé se čisto gotovo; blizo do kakih 120 let. Skoraj gotovo je, da je bila idrijska bratovščina sestavljena že za časa cesarice Marije Terezije; v teku teh let nabrala se je lepa denarna svota! Iz malih krajcarjev toliko tisočev! Idrijska bratovščina je pač prelep dokaz, da se iz malega početka dá narediti veličastna stavba. Bratovščina je v vrlo dobrih rokah, možje blagajničarji se trudijo za vsestranski prospéh bratovščine. Bog blagoslovi tudi še v prihodnje njih trudapolno delovanje!

Od Velenja. Preteklo je že leto in dan, odkar so tukaj začeli delati priprave za novo železnico. V Celji so se pa dela lotili dné 20. maja. Postaje bodo po krajih: Petrovče, Žalec, Sv. Peter, Polzela. Šo-

Listek.

Morilec.

(Povest iz Amerike.)

Malburn, predsednik države Illinois v Ameriki, sedel je doma na svojem naslanjaču; ravnokar je odložil časnik iz rok in sedaj gleda skozi okno na vrt, kjer se igra njegova štiriletna hčerka.

„Neka stara žena prosi, ko bi smela z Vami govoriti“, s temi besedami stopi predsednikov služabnik v njegovo sobo.

„Le naj pride precej k meni!“ odgovori predsednik

V sobo stopi zelo snažno, a vendar prav revno in priprosto oblečena stara ženica. Ko pride pred predsednika, se mu nekako bolj nevkretno prikloni ter mu reče:

„Gospod predsednik, jaz bi z Vami rada nekaj govorila, ali razumete nemški?“

„Nekaj že razumem“, pravi Malburn, „vendar imam raji, ako govorite po angleško.“ — Pa že pri začetnih besedah, katere je ženica jela lomiti, spozná, da se ne bodeta lahko razumela, zato ji pravi:

„Le govorite raji v svojem domačem jeziku!“ Nato predsednik vstane in zakliče v sosednjo sobo:

„Ana, ako imaš čas, pridi za trenutek k meni, da mi boš tolmačila razgovor z neko ženico.“

„Precej pridem“, začul se je glas in precej nato se je prikazala iz stranske sobe postavna prijazna gospa.

„To je moja žena“, pravi predsednik ženici, ki nama bo pojasnjevala, da se bova lažje razumela. Prosim najprej nam povejte, kdo da ste in kaj da želite?“

„Jaz sem mati Friderika Janzena!“ reče ženica in pri teh besedah je uprla svoje prijazne modre oči na predsednika in na gospo, kakor bi nekaj težko pričakovala.

„Friderika Janzena mati!“ vsklikneta skoro v istem hipu predsednik in gospa in glas jima je bil

štanje, Pesje, Velenje. Besedo „Pesje“ so nemški pismarji ali iz nevednosti ali iz hudomušnosti predstavili v „Hundsdoerf“ in takšno ime bode baje imela tudi tamošnja postajica. Slovenci pravi „Pesje“ ali „Pesja ves“. Ime je seveda že v starih časih kraj dobil od tod, ker je tam „pěsje“, t. j. „pěsje“ ali „pěs-nato“ ali „pěs-k-ovito“ zemljišče. Na tem torišču, namreč „na pesji“ je sčasoma navstala cela vrsta hiš, sedanja „Pěsja ves“ ali „Pěsje selo“ ali obče: „Pěsje“. Odtod prihaja rodbinsko ime: Pěsjak. Nedaleč od vasi je „Glinšek“, ker je tukaj svet že glinast. V obližji se pa ob potoku na bregu ali „na produ“ ali na žalji vzdigujejo še ostanki poslopja „Zalek“. Ob starej česti Velenje-Vojnik imajo v Srahotji kmetje svoje polje „nad žausem“ in „pod žausem“; znan je trg „Zaue“, t. j. Zalec, a tržani imajo njive „na žaléh“. Vsi ti kraji so dobili ime od dotičnega sveta ali zemljišča. Torej: žal-je, glin-je, — pěs-je. Vsled tega bodi rečeno: Če se je gospodom po pisarnah že zljubilo slovensko ime predstavljati v nemščino, naj bi vas „Pěsje“ bili prekrstili vsaj „Sanddorf“, ker je v besedi za podlago izraz „pěsek“, to je nemški „Sand“, nikakor pa ne „pěs“ = Hund! Da se nemška spaka odstrani in zapravi, zadostuje, ako občinski predstojnik odpošlje nekoliko besedic do c. kr. namestništva v Gradec. Slovenske občine naj rabijo svoja imena slovenska tudi za nemška pisma. Imena ni treba predstavljati, ponemčevati. Tako bo še „napěsji“ ime slovensko dobila postajica pri železnici Celje-Velenje.

S Koroškega. (Raznoterosti.) Napovedani občni zbor „Katoliško-političnega in gospodarskega

društva za Slovence na Koroškem“ vrnil se je prav povoljno dné 13. maja pri „Sandwirthu“ v Celoveu, v navzočnosti nad 150 udov. Po srčnem pozdravu predsednika č. gosp. Gr. Einspielerja poročal je blagajnik čast. gosp. Treiber o denarnem stanju društva. Dohodkov je bilo 596 gld. 89 kr., stroškov 526 gld. 75 kr. Iz poročila tajnikovega povzamemo, da je napravilo društvo osem dobro obiskanih shodov in dné 26. novembra leta 1890. sijajno Einspielerjevo slavnost. V pouk svojim udom izdalo je društvo „Političen katekizem“, knjižico „Šole na Koroškem“ in knjižico o krajevnih imenih, v kateri se pobijajo napadi nemško-liberalnega učenjaka na slovensko narodnost in slovenske rodoljube. — Po vpisovanju novih udov potrdil se je dosednji marljivi odbor tudi za prihodnje leto; le namesto odstopivšega g. urednika Haderlapa izvolil se je na novo č. g. A. Žak, stolni kapelan. — Kot važna točka bil je na dnevnem redu govor o gospodarstvu, ki je pa moral izostati, ker deželni odbor koroški ni privolil, da bi ta govor prevzel kak koroški živinozdravnik. Odbor društva na svojo prošnjo niti odgovora ni dobil! Prošnja, pisana v slovenskem jeziku, zavrgla se je od deželnega odbora brez razgovora zbog tega, ker pri imenovanem uradu ni nikdo zmožen slovenskega jezika!! Vsekako je pa zanimivo zvedeti, da se je v ravno isti seji, v kateri se je zavrgla slovenska prošnja, rešil dopis, pisan v madjarskem jeziku! Torej pri našem deželnem odboru čisto tuj jezik, ki se v deželi ne rabi, pred jezikom, kojega govori dobra tretjina prebivalcev; jednakopravnost in pravica — kje si?? — Živahen je bil razgovor

poln sočutja in obžalovanja. Ženica se jima je zopet priklonila, na njenem obrazu pokazala se je neskončna žalost.

„Da, blaga gospa, prišla sem gospoda predsednika prositi naj odpusti kazen mojemu edinemu sinu, zvedela sem namreč, da ima Vaš gospod to pravico.“

„No, ta bo lepa“, reče predsednik bolj tihoma svoji soprogi, glasno pa pravi ženici: „Vi veste, da je vaš sin v smrt obsojen zato, ker je svojo nevesto Leno — „Marjeta, gospod predsednik“, prekine ženica predsednika, „Marjeta je ime nevesti mojega sina. Glejte, to so časniki že napačno poročali in kdo vé koliko so še pridejali družega neresničnega!“ — „Torej je pa vaš sin umoril nevesto Marjeto“, nadaljuje predsednik. „Preiskava je bila zelo obširna, natančna in strogo nepristranska; a nobenega dokaza nismo mogli dobiti za nedolžnost vašega sina, in zato je bil soglasno spoznan kriv, da je umoril svojo nevesto. Tacega hudodelnika jaz ne morem, ne smem pomilostiti.“

Stara ženica sklene proseč svoje roke ter poprosi gospo rekoč:

„Ah, milostna gospa, verjemite mi, da je to grda laž; moj sin ni nikogar umoril in tudi svoje neveste ne. Kdo bi mogel to bolje vedeti, kakor jaz, ker sem njegova mati, in ki popolno natanko poznam svojega sina. Od sedmih otrok mi je Bog pustil tega edinega. — Njegov oče je bil tesar v Monakovem na Nemškem, tam je padel pri svojem delu z visokega odra in si poškodoval hrbet, živel je sicer še deset let, a nikoli ni več zapustil svoje bolniške postelje. Kmalu potem vrstile so se v mestu razne bolezni, vrtica in kolera sta mi pobrali petero otrok, ostala sta Friderik in Oton sama. Pa tudi Otonu se je primerila grozna nesreča. Prišel je pod težak tovaren voz in prinesli so mi ga skoro polumrtvega domov in je nekaj tednov pozneje tudi umrl. Ko bi jaz svojega Friderika ne bila imela, ne vem, kako bi bila prebila v onih hudih časih. Le vedeti bi namreč vi morali, kako dober deček je bil ta moj Friderik. Kako lepo je stregel bošnemu očetu

o šolstvu in sklenilo se je, da se odpošlje na Dunaj deputacija, ki naj na najvišjem mestu to izprosi, za kar koroški Slovenci pri svojih deželnih oblastnijah zaman moledujejo! — Obravnavalo se je zatem še o več za Slovence važnih točkah, — dal le Bog, da bi sklepi obrodili tudi obilo dobrega sadu! — S prisrčnimi besedami zahvaljujoč vse, ki so se potrudili k shodu, ter so z govori in nasveti pripomogli k lepi izvršitvi, zaključil je gospod predsednik zborovanja z živahnimi „slava“- in „živio“-klici Nj. Velikanstvu, presvitlemu cesarju.

V zadnjem času zborovalo je tudi več podružnic sv. Cirila in Metoda. Dne 13. maja imela je shod celovška. Udje posvetovali so se, kako bi bilo mogoče pridobiti tudi celovško okolico za narodno-katoliško stvar ter vzbujati zanimanje za naše šolsko društvo. — Binkoštni ponedeljek zborovali sta podružnici za Tolstivrh in okolico ter za Pliberk in okolico. Shod pliberške podružnice vršil se je sijajno v narodnem Šmihelu pri Pliberku. Nad dvesto vrlih Slovencev in Slovenk iz cele Podjunske doline poslušalo je pazljivo lepe govore in petje domačih pevcov. Jednato in ginljivo govoril je častiti gospod župnik Jože Škrbine o pomenu družbe in o treh duhovnih cveticah: o ljubezni do sv. cerkve in do-

movine, ter o slogi, ki naj vlada med vsemi. Gospod Drag. Hribar iz Celja, zastopnik glavne družbe, govoril je o sv. Cirilu in Metodu ter o narodnem šolstvu, kateremu bodi podlaga sveta vera. — Dne 24. maja imela je podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico v Štebnji pri Maloščah shod, katerega se je udeležilo nad 400 ljudi. Govorili so gospodje: prvomestnik Wutti, učitelj Žirovnik o sadjarstvu in Gr. Einspieler o šolstvu. Glavno društvo zastopal je gospod dr. Vošnjak. Za obilno zabavo skrbeli so gg. ljubljanski in domači peveci. Igral se je tudi Vošnjakov lepi dramatični prizor iz kmetškega življenja: „Svoji k svojim.“ — Nova narodna posojilnica otvorila se je dne 18. maja v Velikovcu. Prvega shoda udeležilo se je mnogo kmetov iz okolice in pristopilo je precej novih udov. — Romanje na sv. Višarje začelo se je letos na Vnebohod Kristusov. Vkljub neugodnemu vremenu pristopilo je v prvih desetih dneh 1500 romarjev k svetemu obhajilu. — Zidali bodo železnico skozi ziljsko dolino iz Vrat ali Podkloštra do Št. Mohorja. — Pri zadnjem ljudskem štetju našli so v Celovcu 311 Slovencev. L. 1880. bilo jih je še 629. V teku 10 let pozobali so „liberalni“ Slovenci žreči nad polovico celovških Slovencev! J.

Cerkev in šola.

Rim, 31. maja 1891.

Od vseh krajev sveta dohajajo poročila v katoliške časnike, s kolikim zanimanjem in veseljem je

bila sprejeta zadnja okrožnica papeževa o delavskem vprašanju. Tudi vladni krogi, posebno na Nemškem in v Belgiji, se zanjo zanimajo. Da, tam za velikim

in povoženemu bratu, ker sem jaz morala na dnino, da smo se preživili. Sam je kuhal, sobo pometal in pral vzlasti perilo za bolnike. Ko sem prišla zvečer domov, delal je Friderik svojo nalogo za šolo in bil jeden najpridnejših v šoli. — Šestnajst let je bil star, ko mu je umrl oče. Noč in dan je delal in ves zaslužek je meni izročal, niti krajcarja ni pridržal za-se. Sploh vam ne morem dopovedati, kako dober in priden je bil moj Friderik.

Ženica nekoliko preneha v svojem govoru; to priliko porabi gospa, da spregovori: „Kje se je pa vaš sin seznanil s svojo nevesto?“

„To je bilo tako-le: Stanovali smo z njeno materjo blizu skupaj. Marjetica je bila pet let mlajša od našega Friderika. Nekega dne priteče vsa objokana v našo sobo in nas pokliče na pomoč, češ, da je materi slabo. Precej sem hitela k sosedu, a našla sem že mater mrtvo. Ljudje v hiši so dejali: Sedaj bo morala Marjetica v sirotišče, zakaj nikogar nima na svetu, da bi skrbel zanjo. Naš Friderik pa je rekel: Mati, vzemite jo vi k sebi, imela bo polo-

vico mojega kruha in polovico mojega kosila.“ — Tako je prišla Marjeta k nam. Par let pozneje piše mi brat iz Amerike, naj pridem k njemu, ker ondi se mi bo bolje godilo, nego doma. In šli smo, tudi Marjeta z nami. Pridno smo delali, Marjeta je služila, a rada je k nam zahajala, jaz sem ji obleko kupovala in denar spravljala. Gledali smo, kako kupiti si malo posestva, da bi se mogla Friderik in Marjeta poročiti in pošteno preživiti. Friderik je zvedel po stricu za bogat zaslužek v nekem mestu in šla sta z Marjeto, da bi si preje zagotovila svoj obstanek. Obljubila sta mi, da mi bodeta pisala vsak teden; v začetku sem v redu dobivala pisma, a pozneje so izostala. Dva, tri tedne nisem ničesar dobila, jelo me je skrbeti, pozvedovala sem po pismih, a nisem mogla dobiti nobenega glasu od svojih. — Včeraj pa mi brat pové iz časnikov grozno novico, da bi bil moj sin umoril svojo nevesto in da je zaradi tega v smrt obsojen. — Ko sem to zvedela, napravila sem se takoj na pot in tukaj sem ter prosim milosti za svojega sina, ker vém, da je ne-

morjem v Ameriki so katoliški listi z razprtimi črkami prinašali takoj po binkošnih glavno vsebino okrožnice, kakor so jo sprejeli po telegrafu. Tako je en sam ameriški list naročil telegram, obsezajoč tisoč besed, drugi čez tritisoč, samo da bi tem preje in tem obširneje mogel poročati svojim bralcem ob imenitnem pismu papeževem. Gotovo bode tudi „Domoljub“ kaj spregovoril o tej okrožnici, ki zopet jasno priča, kako rimski papeži skrbé za blagor ne samo dušni, marveč tudi telesni svojih podanikov, kako sreče želé ne samo bogatino in visokemu, marveč tudi revnim in nizkim.

Pred cerkvijo sv. Ignacija popravljajo vže nekaj časa vhodne stopnice. Zakaj, lahko uganete. Bliža se tristoletnica sv. Alojzija. Takrat pa bode prišlo gotovo mnogo častilcev angelskega mladeniča v večno mesto molit na njegov grob. Čuje se, da se po vseh krajih Evrope prav pridno popisuje mladina v knjigo, katero bo kardinal-vikarij potem enkrat za časa slavnostnih dni tristoletnice slovesno položil na grob svetnikov, ter tako vse podpisane priporočil v posebno varstvo sv. Alojzija. Romarji so napovedani iz vseh krajev Evrope. Poseben shod dijakov bode meseca septembra. „Družba katoliške mladine“ v Italiji se za to romanje posebno zavzema. Zagotovljeni so že odposlanci iz vseh dežel. Francija, Švica, Anglija, Nemčija, Avstrija, Holandija in Portugal bodo ob tej priliki poslali svoje zastopnike. Slovesno zaslišanje dijakov iz vseh teh naštetih krajev pri svetem Očetu bode dné 27. septembra. Na praznik sv. Mihaela pak hočejo papež darovati sv. mašo v cerkvi sv. Petra, h kateri bodo povabljeni vsi ro-

marji, kakor tudi drugi katoličani. — Na praznik svetega rešnjega Telesa imeli smo krasno vreme. Tembolj pa me je bolelo aré, ko sem videl, da ni kar nič sledú tistih slovesnosti, ki se ta dan v naši domovini obhajajo. Pri sv. Petru so imeli procesijo po cerkvi. V „Campo Santo“ za Vatikanom se je pač razvila procesija iz cerkve — po pokopališči katero je krog in okrog obdano z visokim zidom. Na prosto tu ne gré nobena procesija.

Dan sv. Filipa Nerija je v Rimu zapovedan praznik. Vidi se, da Rimljani svojega „apostola“, kakor sploh imenujejo tega svetnika, prav posebno časté. Obiskal sem tisti dan popoldne cerkev, v kateri je njegov grob, in tedaj sem se prepričal, videč polno cerkev pobožno zbranega ljudstva vseh stanov, da Rimljani ne pozabljajo blaginj, katere je svoj čas sv. Filip v svoji apostolski gorečnosti donesel večnemu mestu.

Tudi Italijo je zadnje tedne obiskal hlad in mraz. Bati se je bilo, da bo celo pridelkom škodoval. Ali časniki poročajo, da se bo sicer letina vsled tega zapoznila za kakih štirinajst dni, druge škode pa menda ne bo. Trta in oljka sta doslej še popolnoma zdravi. Žal, da se tudi tu že kažejo sledovi strupene rôse „peronosperé“. V zgornji, kakor sreduji Italiji se ie pokazala.

Okrog Rima v Kampaniji je vladalo zadnje dni močno deževje, ki je nevarno za bogate nasade, od katerih Rimljani dobivajo svoja živila. Zato nam je došlo sinoči povelje od kardinal-vikarja, naj se pri sv. maši do preklica vsaki dan vplete molitev za lepo vreme. Zdravi! Karlin.

dožen in da mora tu biti neka jako usodepolna pomota.“

Predsednik je bil v veliki zadregi. Gledal je pred seboj ubogo staro mater, ki bi potrebovala podpore, a bil je tudi popolno prepričan, da je sin morilec. Gospej njegovi vsmilila se je stara mati in zato pravi možu:

„Poglej te poštene, mirne oči njegove matere! Kedor je bil kot deček in mladenič tako skrben za svojo mater, tak se ne more tako zeló spozabiti.“

„Draga moja, jaz rad priznam, da je bil Friderik priden otrok, a sodnijska preiskava je pokazala natančno, da je sedaj on brezvesten človek. Verjetno je, da se je mladenič spridil v mestu, on je prekanjen zlobnež in mi državi in materi le dobroto skažemo, ako takega hudobneža spravimo s pota; kajti kar je sedaj storil z nevesto, da bi se polaknil njenega denarja, to more pozneje storiti s kom drugim, morda celó s svojo materjo.“

„Ali bi ne mogel smrtno kazni spremeniti v dosmrtno ječo?“ prosi gospa.

„Pustimo to! Stvar je popolno dognana in jasna. Jaz kot uradnik moram zakone spoštovati in spoštovati. Materi pa le uslugo storimo, ako odstranimo tako nevarnega človeka, ki bi bil gotovo tudi njej v največjo sramoto in nesrečo. Prosim, pojasni vse to ženi, kolikor mogoče rahlo, a vendar določno.“

Gospa je poznala svojega moža in vedela, da se tu ne dá nič več pomagati; zato ženici pojasni, da se ne more uslišati njena prošnja.

„Tedaj mi ne morete res nič pomagati?“ reče mati z nekakim obupnim glasom ter upré svoje užaljene oči na predsednika. Predsednik pogleda v tla; on ni mogel prenesti tega milo-prosečega, ob enem očitajočega pogleda.

„Obžalujem, da ne morem pomagati, a tukaj ni za rešitev nobenega upanja!“

„Nobenega upanja“, zaupije mati, „torej bo moj sin — —“ tedaj pa omahne in padla bi bila uboga mati, ko bi jo ne bil vjel predsednik.

„Tedaj moram hiteti, da vsaj enkrat še vidim svojega sina“, reče žena, ko se zopet zavé.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Ptice naše dobrotnice.

Pri drobnih pticah, da, celo pri kebrih je prilika in to prav ugodna prilika, pri mladini usmiljenje do živali obuditi. Ker je pa tudi naša kmečka mladina že kolikor toliko praktična v ocenjevanji prirode, bode učitelj prav storil, ako ta svoj nauk podpré takoj z dokazom bodoče koristi. Kjer je kaj koristi, ondi je zlasti pri kmetškem učencu navadno tudi potreben razum za dotično reč.

Da to spoznamo, podajmo se k gnezdu pénice, vrabeja ali pa taščice, če pa drugega ni ravno pri rokah, je pa tudi ščinkovčevo dobro, katerega lahko v vsaki rogovili na sadnem drevju nahajaš. Poglejmo v tako gnezdo in recimo, da je petero lačnih mladih kljunov notri, ki se ob vsaki priliki kar h krati odpirajo, kakor bi hoteli vso bližnjo okolico z listjem vred požreti. Naravoslovci so se s takimi gnezdi že pred nami jako vstrajno in vestno pečali in so našli sledeče: Vsaka teh mladih ptic potrebuje in tudi res dobi na dan po 50 gosenic za živež, katere mu stara dva od zgodnjega jutra pa do poznega večera na vso moč pridno prinašata. Vseh pet mladičev potrebuje na dan 250 gosenic. Mladiči potrebujejo povprečno kakih 4 do 5 tednov, predno jih stara dva prepustita samim sebi in pa dobri sreči. Zaradi povprečnega računa recimo, da jih pitata stara dva 30 dni, za kar potrebujeta 7500 gosenic za zajutrek, kosilo in južino. Večerje pri pticah ne poznajo; saj še pri ljudeh pravijo, da je vse eno dobro, če človek, mesto da bi večerjal,

gré spat. Sedem tisoč pet sto gosenic, kaj ne, prijatelj, to je že nekaj in glej, le ena ščinkovska rodovina jih je za eno gnezdo toliko porabila, kaj pa še dalje? Čuj!

Znano je, da vsaka gosenica na dan toliko cvetja in listja požre, kolikor sama tehtá. Recimo, da gosenica 30 dni potrebuje, preden popolnoma doraste in se zaprede, oziroma v mešček skrije. Recimo dalje, da v teh 30 dneh, na dan le po en sam cvet uniči, kateri bi se bil v sad razvil, toraj grdoba požre v 30 dneh 30 jabolk, ali 30 hrušek, ali 30 češpelj že v cvetji in vseh 7500 gosenic pa, ki jih je eno samo ščinkovčevo gnezdo potrebovalo, da je spravilo petero mladičev kviško, pa 225.000 cvetov, iz katerih bi se bil sad naredil! Eno samo ščinkovčevo gnezdo, dragi moj kmetič, vredno je na tvojem vrtu 225.000 jabolk, ali ravno toliko hrušek ali sliv. Če pa pomislimo, kar nam boš sam priznal, da je res tako, da marsikaka, če že ne vsaka, gosenica na dan po 10, 20 in tudi več cvetov obleze in ogrize ter tako uniči, da se ne more nič več sad napraviti; da dalje tudi toliko listja pokonča, da cvet fin nastavljeni sad nimata več zadosti potrebnega živeža, boš zopet sam priznal, da je gnezdo ubozega ščinkovca še več vredno.

Toda ostanimo le pri navedenem in s številkami dokazanem številu 225.000 komadov sadja in recimo, da bi se po 2 jabolki ali 2 hruški za 1 kr. prodali, boš zopet razvidel, da ti je v gotovem denarji obvarovano ščinkovčevo gnezdo vredno 1125 goldinarjev. „Saj toliko sadja cela vas ne pridela“.

„To se lahko zgodi“, pravi predsednik ter ji napiše listek za jetničarja, poleg tega ji pa dá še lep dar v denarju. Smilila se mu je ženica, rad bi ji bil pomagal, a ni ji mogel, ker uradniku mora biti postava sveta.

Mati vzame list od predsednika — kedor jo je prej poznal in jo vidi sedaj zdi se mu, da se je v teh trenutkih silno postarala — priklone se ter odide.

„Uboga žena!“ vsklikne gospa, ki je komaj premagovala svojo boleost. Predsednik je bil tudi potr. —

„Ko bi mi bila vsaj kaj očitala, toda njenega pogleda, tega nisem mogel prenesti; nikoli ga ne bom pozabil.“

Friderikova mati je tavela po mestnih ulicah; na potu svojem pride tudi do neke cerkve. „O moj Bog!“ pravi žena, „ljudje pravijo, da mi ne morejo pomagati, tedaj moraš pa ti pomagati.“ In vstopila je v cerkev in iskreno in dolgo je molila. —

Pri predsedniku seveda so splošno v družini govorili o tem dogodku in ženske so bile večinoma

te misli, da gospod ne ravna prav, ker neče pomilostiti hudodelnika vsaj zaradi uboge matere, ki pravi, da je nedolžen. Slišala je o tem govoriti tudi mala hčerka predsednikova.

„Oče“, rekla je predsedniku pri večerji, „dekla pravi, da to zelo boli, če koga obesijo, kaj ne, da ne bodo obesili sina, za katerega je tako lepo prosila stara žena.“ — Malburnu je bilo to zelo hudo. Vedel je, da je prav ravnal in vendar tudi njemu srce drugače velevala.

* * *

Nekaj dnij pozneje je zopet sedel predsednik doma in prebiral časnike. Poročali so ravno, da je bil prejšnji dan obešen hudodelec Friderik Janzen, ki je umoril svojo nevesto.

„Sedaj je torej končana ta žaloigra“, pravi njegova gospa ter si obriše solze iz očíj.

„Moralo je tako biti!“ odgovori predsednik.

Še bi se bila razgovarjala, a v sobo stopi služabnik ter reče:

boš morda rekel. Res, da ga ne; in če tudi ne natančno po številki, pa bi ga vsaj mnogo več, če bi

več ptičev imeli, ki bi Vam boljše gosenice pobirali in ko bi se boljše umno poprijeli sadjarstva.

Razne novice.

(Povesti, slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.) Pogosto se naznanjajo „Domoljubu“ želje, naj bi se povestice, natisnjene v „Domoljubu“, zbirale v posebni knjižici, kjer bi se lažje ohranile in prebirale. — Tem željam smo vstregli s prvo tako knjižico, kjer se nahaja petnajst mičnih povestic zbranih v lični knjižici. — Cena zvezku je samo 20 kr. Kdor jih želi kupiti, naj pošlje zanje denar „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

(Razstavni vlak v Prago) priredil bode, kakor se nam poroča, g. Jos. Paulin, prirejevalatelj vlakov v Ljubljani, Marijin trg št. 1; vlak se bode odpeljal dne 26. junija dopoldne. Pripraven bode posebno za skupno potovanje, tudi vožne cene bodo zdatno znižane. Temu vlaku se bodo pridružile deputacije vseh jugoslovanskih sokolskih društev, v Pragi se bode namreč vršila v dneh 28. in 29. junija vse-sokolska slavnost. Tem povodom vrše se priprave v Pragi za dostojni sprejem jugoslovanskih gostov. Natančneje poižve se pri prireditelju v Ljubljani.

(Statistika ljubljanskega mesta.) Poročali smo že, da ima Ljubljana po zadnjem ljudskem štetju 30.505 prebivalcev. Ako odštejemo 2171 vojakov, ostane 28.334 prebivalcev, od teh je po veri 76 judov, 204 protestanti, 51 nezjedinjenih Grkov, 10 zjedinjenih, 1 starokatolik, 1 anglikanec, drugi (30.162) so katoličani. — Po narodnosti je 5127 Nemcev, med temi 558 vojakov; 179 Čehov, 13 Poljakov, 3 Rusini, 27 Srbov, 167 Italijanov in 24.200 Sloven-

cev. — Kakor razvideti, se je število Nemcev v Ljubljani bivaajočih zelo zmanjšalo. Seveda sedaj ni bilo onega pritiska od nemške strani, kakor je bil pred desetimi leti, ko so nemški gospodarji tudi slovenske svoje posle vpisovali kot Nemce. — Da bi se pač ogromna večina prebivalcev ljubljanskih vsikdar zavedala svoje katoliške vere in svoje slovenske narodnosti!

(Diploma idrijskega mesta častnemu meščanu ministru Falkenhaynu.) Mestni občinski zbor idrijski je že pred nekaj časom na predlog obč. svetovalca g. Val. Treven-a izvolil poljedelskega ministra grofa Falkenhayna, v čegar področje spada tudi idrijski rudokop, za častnega meščana idrijskega mesta, ker si je kot minister s svojo skrbjo za idrijski rudokop pridobil neprecenljivih zaslug za Idrijo, bodisi v duševnem, šolskem ali gmotnem oziru. — Ko so grofu sporočili, da so si ga izvolili za častnega meščana, odgovoril jim je, da ga zelo veseli to odlikovanje, in da bo skušal vedno po svojih najboljših močeh skrbeti za blagor prebivalcev cesarskega mesta Idrije. — Mestni zbor je nadalje sklenil po posebni deputaciji osebno izročiti diplomu grofu Falkenhaynu. To diplomu jako dragoceno in umetno izvršila je na Dunaju firma Klein za blizo 230 gold. Dne 29. maja so z njo došli v Ljubljano idrijski župan g. J. Didič in obč. svetovalec g. Val. Treven in Fr. Goli; tu so si diplomu ogledali pri „Slonu“, mnogi Ljubljanci, ki se niso mogli na-

„Ona žena, ki je bila nedavno pri Vas, bi zopet rada z Vami govorila.“

Obledel je predsednik pri tem sporočilu, a vendar dovolil, naj žena pride k njemu.

Precej na to vstopi znana ženica, za njo pa čvrst mladenič lepega obraza in korenjaške postave.

„Tukaj, gospod predsednik, Vam pripeljem svojega sina Friderika!“

„Kaj, Friderika?“ vpraša čudeč se predsednik.

„Da prav njega! Saj sem Vam pravila, da je moj Friderik nedolžen — od Vas sem namreč šla v ječo, in ko sem vprašala za Friderika Janzena, pripeljali so mi popolno tujega človeka, ki se je sicer res tudi pisal za Friderika Janzena in res umoril svojo nevesto Leno, a ta ni bil moj sin in ona ni bila naša nevesta Marjeta, ki še živi in spodaj čaka, da se skupno vrnemo domov, kjer kmalu stopita Friderik in Marjeta kot novoporočenca pred altar. — Prosim pa gospod predsednik, da mojemu sinu

spremenite priimek, ker mi nečemo, da bi se tako pisal, kakor umorjeni hudodelnik!“

Friderik je nato obširno popisoval, kako se mu je med tem godilo, koliko srečo da je imel ter si nabral mnogo imetja.

„Veseli me“, pravi naposled predsednik, „da se je ta stvar tako nepričakovano veselo razvila za vas, a tudi za mene. Bodite srečni in veselite se še mnogo let blagoslovljenega dela vaših poštenih rok. Da pa popolno izgine iz Vašega spomina ta neprijeten dogodek, poskrbel bom, da dobí Friderik nov priimek in menim, da bo zato najprimernejši: Poštenjak!“

Ko je mati odšla s sinom, reče veselo gospa svojemu možu:

„Vidiš, da sem prav imela, trdeč, da Friderik Janzen ni morilec.“

„Pa tudi jaz sem prav imel“, pravi mož, „da sem dal obesiti Friderika Janzena, pravega morilca!“

čuditi krasnemu delu. Avstrija, v desni roki držeča znamenja rudokopskega orodja, v levi pa grb mesta Idrije, krasno izdelana odlikuje se prav posebno na diplomih. V ponedeljek bo deputacija izročila diplomu ministru Falkenhaynu. — Gotovo bodo vrli občinski svetovalci porabili to priliko na Dunaju, da bodo vplivnim krogom pojasnili potrebe in želje idrijskih rudokopov, in v tem oziru jim v interesu mesta Idrije želimo prav obilnega uspeha.

(**Prestop h katoliški veri**) je napovedal v zmislu zakona z dné 25. maja 1868 drž. zak. št. 4 pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani gluhonemec Janez Pavlik, vrtnar na Studenci. Dosedaj je bil protestant. Posredoval je velečastiti gospod prošt dr. A. Jarc v Ljubljani, ki se razume z gluhonemci.

(**Okrožnica Leona XIII. o delavskem vprašanju.**) Katoliški listi objavljajo sedaj že dolgo časa napovedano okrožnico o delavskem vprašanju, katero je papež izdal na letošnji binkoštni praznik. Najnovejša okrožnica Leona je med vsemi dosedanjimi njegovimi pismi najboljše; odlikuje se s posebno modroslovno točnostjo in globokostjo pri razpravljanju najtežjih svetovnih vprašanj, kakor je lastna le tako odličnemu modroslovcu, kakor je Leon XIII. Gledé na obseg zavzema okrožnica vrhunec vsega, kar se je do sedaj razpravljalo v socialnem vprašanju. Po kratkem vvodu o naravi, o uzrokih in o nevarnosti delavskega vprašanja papež obširno zavrača delavcem kakor tudi državnemu redu škodljive in krivične nazore socializma; poudarja, kako važno in potrebno da je, da sodeluje cerkev pri reševanju delavskega vprašanja, pojasnjuje, kake dolžnosti da ima v tem oziru država in kaj imajo naposled delodajalci in delavci sami ukreniti, da se zanje ugodno reši zamotano vprašanje. K sklepu s posebno vneto priporoča papež snovanje delavskih društev, ki naj bi odvrčevala delavce od socialističnih skrivnih in očitnih društev ter jih organizovala na podlagi krščanskih načel za skupno delovanje v izboljšanje delavskih razmer. — Okrožnica zasluži, da jo vladarji in podložni temeljito proučé, kajti kakor pismo samo veli, skrajni čas je, da se resno vredé zmedene razmere med delavci in delodajalci, sicer se je bati najhujših socialnih prekucij, vzlasti v Evropi. To pismo Leonovo mora biti katoličanom vodilo, po katerem naj sodelujejo pri rešitvi socialnega vprašanja. Vsakemu katoličanu mora biti zato to vodilo vsaj kolikor toliko znano. Zato bomo oskrbeli tudi mi, da svojim čitateljem tú in tam podamo kake drobtinice iz te prevažne okrožnice. — Prepričali se bomo, kako velik prijatelj je v bogim delavcem in kako marljivo skrbi, da bi jih bogatini preveč ne stiskali. Modro pa opominja tudi delavce, da naj bodo skromni v svojih zahtevah. —

S pričujočo okrožnico slavi katoliška cerkev pomenljivo zmagovalje, ker spričuje, da cerkev, ki je poklicana v prvi vrsti skrbeti za duševni blagor človeštva, hrani v sebi načela, po katerih je tudi jedno le mogoče rešiti zamotana gmotna vprašanja. Leon XIII. pa si je z njo zopet postavil nov spomenik — „aere perennius“.

(**Strah nemških Celjanov pred — rožnim vencem.**) Poroča se nam: Celjska „Deutsche Wacht“ ve povedati, kako se nekteri očetje v Celju hudejejo, ker se je drznil celjski vikar čast. g. Irgl dati nekaterim otrokom v dar — rožnih vencev. To je pregreha, katero „D. W.“ sedaj klobna po svetu. Ako torej katehet dá otroku v znanemje pridnosti kak dar, zato ga sedaj napadajo liberalni listi. — Sploh bi si pa usojali vprašati: Kake sadove bo zorila taka vzgoja otrok, ako bodo stariši sami svoje otroke begali v najblažjih verskih čutih, ako bodo liberalni časniki nekazujivo stariše in otroke očitno hujskali zoper katehete? In ti famozni nemški Celjani, ki imajo tak strah pred rožnim vencem v otroških rokah, sedaj propagando delajo za nemško faro v Celju. Radovedni smo, kako mesto bi bilo v cerkvi s takimi župljani odločiti češčenju Matere božje? — Narodnim fanatikom nemškim kakor slovenskim bi moralo vse, vzlasti pa še cerkev služiti izključljivo kot povoljno sredstvo v njih namene; tedaj bi jim bila cerkev dobra.

(**Farno cerkev**) bodo razširili v trgu Gleisdorf blizu Gradea in pa ono pri Sv. Križu na Murskem polju. Na obeh krajih so temeljni kamen blagoslovili dné 21. maja. — Pri Sv. Križu so pridigali velečast. gosp. dekan Skubala iz Ljutomer. Med ostalim so omenili, da je prvotna cerkev bržčasa bila samo lesena kapelica, kakor je to bivalo tudi po sedanjih okolicah, ker je tukaj ob svojem času bilo lesa mnogo, a kamenja in opeke malo. V štirinajstem stoletju so tej kapeli prizidali ladjo, katera je zdaj razdrta. Leta 1602. postavili so zvonik. Zdaj bodo „ladjo“ tako razširili, da bo v cerkvi imela prostora še za enkrat toliko ljudi, kakor do letos. Domači gospod župnik Lacko so pri vtrjevanji vogelnega kamena svojo željo razodeli z besedami: „Bog si naj zida hram, mi pa hočemo z vso močjo pomagati, da se ta hiša Božja srečno in lepo dokonča“. Zidar je obljubil, da bo delo dovršil do konca novembra.

(**O letini.**) Mesec april bil je v obče mrzel ter vreme ni dopuščalo, da bi se narava ugodno razvijala. Se-le proti koncu meseca nastalo je toplejše, a začetkom majnika začelo je solnce pripekati, da so v Bukovini tožili že o suši. Rž je po vseh delah trpela vsled snega v mesecu marčiju, in kolikor je rastline preostalo, je ista zelo redka. Pše-

nica je v obče dobro prezimila, vzlasti lepo kaže po Nižjeavstrijskem, Saleburgskem in Štajarskem, v Galiciji je ponekod prav lepa in podrugod prav slaba. Sejanje jarine se je po vsej državi vršilo precej pozno, ker je pravočasno setev bil zabranil sneg. Krompir in koruzo sadili so večinoma še-le v majniku. Po travnikih je rast zapoznila v obče za dva tedna. Hmelj se razvija ugodno. O trti se je skraja sodilo, da jej zima ni škodovala zdatno, a sedaj se kaže, da sodba ni bila opravičena, ker so nekateri vinogradi pozebli še bolje, kakor v zimi med letom 1879 do 1880; gledé naših krajev se nam dozda o pozebu naznanja samo od Vojnika. Sadonosno drevje je s cvetjem bilo obloženo bogato in tudi slabo, istotako so poročila v obziru na nastavljenost sadje raznovrstna.

(Za notarja) ali beležnika v Gornjo Radgono pride iz Žužemberka g. Oton Ploj, a v Gornjigrad g. J. Fisser, ki je bil v Mokronogu.

(Pošta v Jurjklóštru) je od dné 1. junija v zvezi z Rimskimi Toplicami, a ne več, kakor dozda, z Laškim Trgom.

(Govedine 1 kilo velja) po mestih: Gorica 54 do 68, Trst 52—66 kr., Reka 44—72 kr., Zagreb 44—58 kr., Gradec 49—64 kr., Leoben 56—64 kr., Celovec 52—69 kr., Beljak 42—60 kr., Dunaj 40—90 kr., Praga 30—58 kr., Linc 40—80 kr., Buda-pešt 60—64 kr.

(V Celji) so v ječo za jedno leto obsodili našim bralcem že znanega žida Habersfelda, ki je kot agent prišel v Vitanje in gospé Šmidovki dal z Ogrskega poslati vina za dva železnična voza med tem, ko je ona bila naročila samo dva soda. Gospa zná nemški, podpisala je dotično nemški sestavljeno pogodbo, pa se vkljub znanju nemščine s podpisom opeharila in zapletla v pravdo, ki je trajala malone dve leti. To bodi nauk za Slovence, da nikdar naj ne podpiše nobenega nemškega pisma. Tudi pri gosposki imaš pravico zahtevati, da se ti napravljajo in določijo pisma slovenska, a gosposka ima po postavi dolžnost, da troje želji mora vstreči. Saj se je že večkrat primerilo, da je pisar po pomoti in nehoté v nemško pismo zapisal drugo, kakor je Slovenec povedal. Podpisaj torej samo to, kar sam znaš prebrati!

(Sneg) zapadel je ponoči do binkoštné neuelje po velikem delu Evrope. Na Slovenskem pobelil je Koroško in Štajarsko, na Kranjskem pa samo najviše vrhe. Okoli Maribora je bila odeja pokrila višave, isto tako se nam naznanja od Mozirja. Z Dobrne pa pišejo, da je tam začelo snežiti ob četrt na jedno uro po polnoči tudi po dolinah in da je zjutraj snega ležalo za 4 centimetre, toda škode povzročil ni. Pri Celji je pač snežna teža polomila nekoliko rži. Vsled snega so na Francoskem dobili hud

mraz, ponekod je celó voda zmrzovala. Po naših krajih smo pa, hvala Bogu, srečno prestali strah pred pogubonosno slano, s katero nam je grozil nepotrební sneg.

(Pogorelo) je v Cirkovicah pri Mariboru poslopje Bošnjakovo, pri sv. Martinu v Rožni dolini pa Brežnikovo.

(Tik Ptuja) na Bregu so pri mostu našli mrtvo truplo vojaka-pijonirja, ki je bil tje prišel k vojaškim vajam. Okoliščine razodevajo, da ga je nekdo oropal in usmrtil. Doma je iz Seksarda na Ogerskem.

(Od sv. Janža pri Velenji) se nam poroča, da je načelnik krajno-šolskemu совету tamošnjemu, g. Rotnik-Podvinšek, na poti iz Vojnika domu nevarno vžbolel in je vsled tega moral nekoliko dnij ležati v Pristavi, kjer ga je zdravniška pomoč rešila pred večjo nezgodo.

(Do Veržéja) je Mura prinesla neko nepoznano žensko in jo položila na suho. Na zakonskem prstanu nahaja se napis: T. A., 7. oktobra 1871.

(Z nevesto utonil) je dne 20. maja Karol Müller, gozdar krškega knezoškofa v Krki. Trupel še sedaj neso dobili iz vode. Nevestin oče je razpisal 100 gl. darila vsakemu, kedor najde katero vtopljenih trupel. Vtopljenec je imel tudi mnogo uradnega denarja seboj.

(Treščilo v šolsko poslopje) je dné 1. junija ob tri četrt na 1. uro v Mavčičah. Poškodovan je dimnik, ostrešje, opeka na strehi; tudi zid je prebit na več krajih in okna v kuhinji so razbita. Žena učiteljeva je v kuhinji sama pomivala, a se ji razven strahú ni nič hudega zgodilo.

(Nezgode.) Na Bledu se je pri streljanju na sv. Rešnjega Telesa dan iz neprevidnosti sprožil pri basanju topič in puh je poškodoval Franceta Šlibarja na obrazu in obeh očeh, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. — Utonila je v Savi blizu Podkorita posestnica Marija Jenska. Šla je po noči dné 26. maja v blaznosti od doma in najbrže da je sama skočila v vodo. — Iz zvonika je padel v Pirničah, v smledniški fari, krovec Jožef Jenko, ki je bil znan daleč na okrog kot spreten obešalec zvonov. Poroča se nam, da je kmalu po padcu umrl, previden s sv. zakramenti. Doma je bil od Loke.

(V Moravčah) je dné 24. maja zvečer pogorel en gospodar. Zavarovan je bil pri tržaški zavarovalnici. Zažgala je nora in mutasta ženska, ki se je že dalje časa tu potikala. Po dnevi je kazala otrokom, kako se potegne z žveplenko po rokavu. Ljudem se po pravici čudno zdi, zakaj dotična oblastva nima jo takih nevarnih ljudi v varnem zavetju, zlasti še, ker vedó, kako ogromne troške plačaje dežela za norišnice in razne bólnice. Neznano zločinko so v to poklicani organi iztirali menda samo do neke meje.

(Tržna cena v Mariboru.) Pšenica 7 gl. 55 kr., rž 6 gl. 40 kr., ječmen 6 gl. 40 kr., oves 4 gl. 10 kr., koruza 6 gl. 25 kr., hajdina 6 gl. 20 kr., krompir 2 gl. 20 kr., vse po hektolitr; kilo žitla 9 kr., leče 28 kr., graha 24 kr., riže 28 kr., sladkorja 34 kr., sljiv 32 kr., čebule 6 kr., hrena 16 kr., masla 1 gl., putra 80 kr., masti 64 kr.; liter mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr., piva 18 kr.; jajce 2 kr.

(Srečna zakonska.) A: Kako je to, da Malnarjeva mož in žena tako srečno živita? Že 23 let sta poročena in vendar se nista, kakor pravijo, še nikoli spila. — B: To ni nič posebno čudnega, zakaj ona celi dan pere zunaj hiše, ker je perica, on pa celo noč straži, ker je ponočni čuvaj. V takih okoliščinah, ko nista skoro nikoli skupaj, je pač lahek zakonski mir.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 18. junija.

Loterijske srečke.

Brno	27. maja:	10,	77,	8,	39,	62
Dunaj	23. maja:	59,	87,	67,	16,	18.
Građec	23. maja:	62,	86,	36,	10,	25
Line	30. maja:	57,	17,	45,	22,	31
Praga	3. junija:	50,	47,	34,	74,	86
Trst	30. maja:	40,	66,	26,	28,	58.

Zahvala.

Vsem, ki so se vdeležili pogreba drage mi soproge, se najtopleje zahvalujem

Franc Divjak, izlez. čuvaj.

Katoliška tiskarna
priporočila razpisovalne
vizitnice
po nizki ceni.

Tržne cene v Ljubljani

dne 3. junija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	50	Špeh povejen, kgr.	—	64
Rež,	5	36	Surovo maslo,	—	70
Ječmen,	4	87	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	50	Mleko, liter	—	19
Ajda,	5	36	Goveje meso, kgr.	—	60
Proso,	5	20	Telečje	—	56
Koruz,	5	50	Svinjsko	—	66
Krompir,	2	77	Koštrunovo	—	40
Leča,	9	—	Pijanec	—	60
Grah,	10	—	Golob	—	20
Pišol,	9	—	Seno, 100 kgr.	1	79
Maslo, kgr.	—	88	Slama,	2	23
Mast,	—	68	Drva trda, 4 mtr.	6	60
Špeh svež,	—	54	„ mehka,	4	40

„Drobtinice“

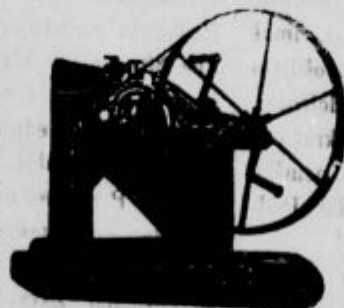
ki jih vreduje dr. Fr. Lampe, poprej letnik po 1 gl. 20 kr. se dobé sedaj v „Katoliški družbi“, Stari trg št. 13, po 60 kr. vezane in sicer od leta 1887, 1888, 1889 in 1890.

Dalje zlata knjiga: „Narlepša čednost, 50 kr. — „Pogledi na oni svet“ 30 kr. — „Krščanska izreka“ 15 kr. — „Papeževa nezmotljivost“ in „Zlatomašnik Leon XIII.“ po 6 kr., kakor tudi še nekoliko zvezkov „Glasi Katoliške družbe“ in „Dominik Savio“.

Dr. A. Jarc.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Plug, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnica za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelji, loko-

mobili, trieure, snažilnice žita, stroji za robkanje turšice, slamoreznice, stroji za trenje žita, za rezanje repe, za mlenje in mečkanje sadja, za stiskanje grozdja in oliv, peronospora-aparati, stroji za lupljenje ovočja, sušilnice za ovočje in zelenjad, smarki (pumpe) za vino, kletne priprave, smarki za vodnjake, krožne žage, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, mlečni separatorji, priprava za vzdigavanje sodov, stroji za vrtanje, avtomatično delujoče stiskalnice sladke krme, stroji za žetanje, (20—8) treslice itd. (20—6)

[Vse]najbolje izdelano po najnižji tovarniški ceni.

Jamstvo! Pripravno plačevanje! Cas poskušnje!

Zaloga kmetijskih in vinorejskih strojev

IG. HELLER, II, Dunaj, Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani 144 strani obsežajoči ceniki v nemškem, italijanskem in slovanskem jeziku se pošiljajo gratis in franko.

Zanesljivi zastopci se povsod osnujejo.

**Varstvo
proti**

živinski kugi,
pšenih prašičev,
muham v hlevih,
mrčesom vsake vrste,
gnjilobi in oštorjenju lesa,
hišni in zidni glivi,
mokrim zidovom itd.

daje priznano najboljši

Barthel-ov izvorni (16-8)

carbolineum

hkratu najcenejši in najboljši orehovorjavni na-
maz za lesene predmete, kateri potem 3-4krat
dlje trpe.

5 klg. po pošti gld. 1-50, 100 klg.
gld. 16- na Dunaju.

Troški majhni — korist stoterna.

Prosimo in vse druga pečenih zaustoj in franko.

MIHAEL BARTHEL & Co.

Dunaj, X., Keplergasse 20.

(Ustanovljeno 1781.) (5)

Zalogo imata

brata Eberl-a v Ljubljani.

Dopisuje se slovenski.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje.

Preobleke. Popravlila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene.

Gostilna na svetih Višarjih.

Slovenecem, ki romajo na sv. Višarje,
naznanjam, da dobijo v moji gostilni na
Planini najboljša dolenjska vina in dobre
jedi. — Tudi izdelujem in prodajam foto-
grafije vsake vrste po najnižjih cenah.

Tomaž Pucher,

gostilničar in fotograf.

(3-1)

Na Najvišje povelje Nj. c. in **kr. apostolskega veličastva**

Bogato oskrbljena po e. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena

XXVII. državna loterija
za civilne dobrodelne namene.

3091 dobitkov v skupnem znesku 170.000 goldinarjev in sicer:

1 glavni dobiček s 100.000 gld. z dvema predobitkoma à 500 gld., 1 dobiček
s 15.000 gld., 1 dobiček s 5000 gld., 1 dobiček s 4000 gld., 1 dobiček s 3000 gld., 1 do-
biček s 1000 gld. in 80 dobitkov po 100 gld. v gotovini, naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld.

Žrebanje se bo vršilo nepreključno dne 11. junija 1891. — Srečka stane 2 gld. a. v.

Podrobnejša določila ima igralni narčrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije,
Dunaj, I., Rieuegasse 7, 2. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah.

Srečke se pošiljajo poštne prost.

Dunaj, marca meseca 1891.

(6-5) (5)

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

Cena
2 gld. 95 kr.

8 kalendarjem
3 gld. 75 kr.

Ura z

in zvončkom
sveti, vis. 18 cm
vine, je dobiti

budilnikom

ki se po noči
vokrovi iz ko-
v tovarni

EMIL MAYER na Dunaji,

I, Bauernmarkt, 12. (12-8)

Ura s kukavico, ki naznanja čas, v lično iz-
rezljanej omari, podobarsko delo, s koščeni ka-
zalei 8 gld.

Ceniki stonjskih in žepnih ur se pošiljajo
brezplačno, če se zahtevi priloži poštna marka za
poslatev.

(13-13)

Ravnokar je izšel prvi zvezek
lične knjižice z naslovom:

Povesti

slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Sestavil in uredil
A. Kalan.
urednik »Domoljuba«.

— Ponatis iz »Domoljuba« —

1. zvezek. — Cena 20 kr.

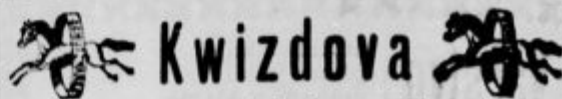
Obseg:

Zlati lasje. — Dedičina. — V za-
metih pokopan. — Veronika. — Sama
smola! — Trojni sveti večer. — Božič
na se. Gothard. — V enorih žir-
ljenja. — Lovski tat. — Luč na oknu.
— Po viharju svetlo solnce. — Požar.
— Lepi pirihi. — Marušnik. — Ob-
hajilo v ječi.

Dobiva se v »Katoliški Bu-
kvarni« v Ljubljani.

Obrabljene pismene marke kupuje
vsak čas
G. Zechmayer, Nürnberg.

Obrazi zastoj. (20—20)

Korneuburška živinska redilna štupa za konje, govedo in ovce.

Vse skoro 40 let z najboljšim uspehom rabljena
v pre mnogih hlevih pri pomanjkanju ješčosti, sla-
bem prebavljanju, da dajejo krave boljše mleko
in v večji meri; bistveno utrjuje naravno moč ži-
vini proti okuževalnim vplivom.

Cena $\frac{1}{2}$ škatljici 70 kr., $\frac{1}{4}$ škatljici 35 kr.

Pravi z gornjo carstveno znamko se dobiva v vseh le-
karnah in drožerijah v Avstriji in na Ogerskem.

Vsak dan pošilja po pošti glavna zaloga (10—4)

Franc Iv. Kwizda,
c. in kr. avstrijski in kr. rumunski dvorni za-
lagatelj, okrožni lekar, Korneuburg b. Wien.

Tinktura za želodec.

(Tinctura Rhei Comp.)

lekarja Plecojla v Ljub-
ljani, narejena z večine iz
samega pristnega kineškega
revnja, je ukusno in izdatno
zdravilo, katero ureja funk-
cije prebavnih organov. Raz-
pošilja jo izdelovatelj v za-
bojčkih po 12 steklenic.

Jedna steklenica volja 10 kr.

(60—15) (60—38)

Reboi za na glavo, svilnati in volneni, v najrazličnejših bojah, platno, kotonina,
hlačevina, volneno blago
lepo, močno, dvojne širokosti, meter po 50 kr. in više.

Fr. Petrič,

trgovina z manufakturnim in kramarskim
blagom
v Ljubljani, Špitalske ulice 6

Domaća točka!
Poleg Lingarjevih ulic.

Najnižje cene!
Ceniki in vzorci franke!

priporoča svojo največjo zalogo in najraznovrstnejšo izbero
modnega in kramarskega blaga,
sukna za moške in ženske obleke.

Izdajatelj: Anton Kržič.

Odgovorni urednik: A. Kalan.

Tiska »Katoliška Tiskarna«.